

holder det Hidtilværende paa den ene Side og udstrækker Valgretten i modsat Retning til de mindre Bemidlede, medens det tillige forøger de større Grundbesidderes Ret. Det er de Grunde, som paa den ene Side tale for, at Ministeriet fastholder sit Forslag, og paa den anden Side sætter sig imod hans.

Ninestad: Trods de Grunde, jeg lidligere har hørt flere Gange fremsførte og som nu sidst ere fremsførte af den høitærede Indenrigsminister, saa hører jeg dog til dem, som kunde ønske, at man var istand til, som Fleertallets Motivering her siger, at gaae endnu videre med Hensyn til den valgte Bestyrelse af Communes Anliggender. Jeg kunde ønske det saa meget mere paa Grund af den særegne historiske Stilling, som denne Lov upaatvivlelig vil faae. Der er af alle de saakaldte Løsteparagrafer i Danmarks Riges Grundlov ingen, hvis Dpfyldelse med større Længsel er imødeset og med større Ret forventet end § 96. Nu foreligger her for første Gang, med Haab om at det vil gaae igjennem, endeel af dette Løstes Dpfyldelse; man har ventet denne Dpfyldelse, ikke mindre i Kjøbstæderne end paa Landet, ikke mindre med Hensyn til det Omfang af Rettighed, man vil give Kommunen, end med Hensyn til Bestemmelserne om Valgret og Valgbarhed; her foreligger nu altsaa en Lov, som omfatter den ene Deel af Befolkningen, nemlig Landet — den største Deel — og som tillige omhandler de vigtigste af Bestemmelserne, som upaatvivlelig ere dem om Valgret og Valgbarhed, hvis Betydning er en ganske anden, end om her forelaa en Lov om Omfanget af Kommunernes Ret. Der kan altsaa ingen Tvivl være om, at denne Lov vil faae en betydelig Indfyldelse paa de følgende Love om Communalvæsenet. Det kan ikke betvivles, at man f. Ex. i Kjøbstæderne, og navnlig i Kjøbenhavn, kan, efter hvad man ved denne Lov har kunnet sætte igjennem, regne sig til paa Tingene, hvad man kan forvente at sætte igjennem ved en Communallov for Kjøbstæderne. Det forekommer mig saa tydeligt, at jeg kunde i høi Grad ønske, at der var bragt saa folkelige Bestemmelser som muligt ind i denne Lov. Nu er det jo efter den Gang, Forhandlingerne have taget,

og efter den Maade, hvorpaa den høitærede Minister paa Ministeriets Vegne har udtalt sig, ikke at vente, at der kan skee Forandring deri denne Gang; dette staaer klart; og jeg kunde være tilbøielig til, saaledes som det er udtalt af et enkelt Medlem af Udvalget, at foreslaae Sagen opsat, dersom jeg ikke troede, at overveiende Grunde burde bestemme os til dog at modtage dette, som nu foreligger. Jo nærmere vi ere ved Indførelsen af Fællesrepræsentationen, jo nærmere vi ere ved, at Grundloven skal indskrænkes til kun at gjælde for Kongeriget Danmark, desto nødvendiggere bliver det, at vi faae friere og stærkere Communer; dersom vi ikke faae friere og stærkere Communer end dem, som vi nu have, da er der stor Fare for, at det vil gaae i Dpfyldelse, hvad der fra visse Sider er spaaet os, at Fællesforfatningen vil faae saa stor en Magt, at den vil kue de enkelte Landsdeles Forsamlinger, og saaledes ogsaa den danske Rigsdag, saaledes at de ville strumpe sammen til Intet; men dersom vi faae frie og stærke Communer, da have vi derved skaffet et Middel, hvorved Borgeren kan opdrages til en Iver og Interesse for det, som ligger udenfor hans daglige, hans individuelle Liv, da have vi derved skabt et uoverstigeeligt Bolværk for vor Frihed, og altsaa ogsaa for vor Grundlov, saaledes som den bliver. Jeg troer, dersom Indførelsen af Fællesforfatningen, — Indskrænkningen af Danmarks Grundlov, — overrumpler os med den nærværende, i saa høi en Grad mangelfulde Communallov, saavel med Hensyn til Omfanget af Kommunernes Ret, som med Hensyn til Bestemmelsen om Valgret og Valgbarhed, da ville vi være meget ilde farnede; jeg troer derfor, at jeg af samme Grund, som jeg stemte for § 2, saaledes som den forelaa fra Fleertallet, bør stemme og vil tilraade det høitærede Thing at stemme for det nu foreliggende Forslag af Fleertallet, for at vi kunne faae Loven ud denne Gang.

L. Scholer: Jeg har som Medlem af Udvalget ikke kunnet finde mig besøiet til at gaae ind paa Fleertallets Forslag til § 3, og det navnlig af den Grund, at jeg har den Tro og Overbeviisning, at saafremt Loven udkommer med en saadan Bestemmelse for Valgmaa-